

B e s z á m o l ó

az elmúlt két hónap munkájáról.

A legutóbbi elnökségi ülés óta eltelt időszak legfontosabb feladatai közül az akadémiai rendezvények értékelésével és a november 5-ig lebonyolított racionalizálással kívánok részletesebben foglalkozni.

A Meteorológiai Kongresszus összefoglalta a távprognosztikára vonatkozó kutatások eddigi eredményeit, meghatározta a jövőbeni feladatokat és kutatási módszereket. A Kongresszus jelentős eredménye volt, hogy megismertük a Szovjetunió és a népi demokráciák távprognosztikai munkamódszereit, tájékozódunk számos szolgálati és személyzeti kérdésben. A Kongresszus során megállapíthattuk, hogy a magyar távidőjelzés helyes irányban fejlődött, jól alkalmazza a szovjet módszereket, de kialakult speciális hazai kutatási irány is. A jövőben nagyobb súlyt kell helyezni a távprognosztika szinoptikus fejlesztésére és kisebb súllyal kell folytatni a távolabbi célként megjelölhető kozmikus hatások vizsgálatát.

A Kongresszuson 2 szovjet, négy kínai, négy német, egy bolgár, két lengyel, egy cseh és két román vendég vett részt.

A Takarmánytermesztési és Takarmányozási Kongresszus előadásai két téma köré csoportosultak:

- 1./ A legfontosabb takarmánynövények hozamát fokozó agrotechnikai eljárások és
- 2./ a megtermelt takarmányok okszerű felhasználásának ismertetésére.

A magyar előadásokban ismertetett hazai eredmények helyességét igazolták, hogy a szovjet tudósok a magyar kutatókkal azonos megállapításokra jutottak. A kongresszus határozatainak megvalósítását a szakbizottságok feladatául tüzték ki. Ezeknek a szerveknek kell lehetővé tenni, hogy a kongresszus határozatai megvalósuljanak.

A Méréstechnikai Kongresszuson a roncsolásmentes anyagvizsgálati módszereket vitatták meg különös tekintettel a vas és fémiparra vonatkozóan. A kongresszus tematikája igen nagyfontosságú, mivel a tömeggyártás legfontosabb gyártástechnológiai és minőségellenőrzési módszerekkel foglalkozott. Az érdeklődésre vonatkozóan bizonyítja a résztvevő külföldiek nagy száma, akik között ott találtuk a szakterület legkiválóbb képviselőit, mint Szergej Szokolov szovjet akadémikus, az ultrahangkutatás kimagasló képviselője, dr. Ernst Schiebold professzort, a röntgenszerkezeti vizsgálat megalapítóját, dr. William Wooster cambridgei professzort, a röntgensugárzás vizsgálatának egyik legkiválóbb művelőjét is. Az előadások csaknem mindegyike új eredményeket tartalmazott és figyelemreméltó a Méréstechnikai Intézet fiatal kutatóinak előadásai. A kongresszus után az iparág kutató intézeteiben és üzemeiben néhány külföldi vendégünk konzultációt tartott, amelyen számos tudományos kérdés tisztázódott.

A Fizikai-Kémiai Konferencia hűen tükrözte a hazai fizikai kémiai kutatást s az itt folyó munkákat. Az előadások tudományos színvonala megfelelő, és igen látogatottak voltak. Komoly fejlődést mutatott a konferencia vitaszelleme, bár érdemi vita csak az előadások egyes részeinél alakult ki, de látszott, hogy egyesek előre foglalkoztak az előadásokkal és a fiatal kutatók is sokkal intenzívebben vettek részt a vitában, mint az előző konferenciákon. A konferencia során megmutatkozott, hogy a fizika-kémiai egyetemi intézetek olyan kérdésekkel foglalkoznak, amelyek szorosan összefüggnek az ipari kutatóintézetek témáival és hogy az ipari kutatóintézeteinkben is komoly tudományos színvonalu munka folyik.

A Kémiai Tudományok Osztályának rendezésében megtartották Kiss Árpád levelező tag "Az atomkötésű komplexek fényelnyelése" című akadémiai székfoglalóját. A székfoglaló előadást az Osztály ellenvétes nélkül elfogadta.

0-0-0-0

A Magyar Tudományos Akadémián végrehajtott racionalizálás jelenlegi helyzetét a beszámoló melléklete mutatja. Az Akadémia intézményeinél az adminisztratív és gazdasági munkakörökben végrehajtottuk a racionalizálást, míg a kutatóintézetek további racionalizálását a tavaszi hónapokban folytatjuk. A rendelkezések szerint az akadémiai kutató intézeteknél a vállalatokra vonatkozó racionalizálási rendelet szerint kell a racionalizálást lefolytatni.
/1. számú melléklet/.

Az izotop kutatások szervezése legfontosabb feladatát jelenti a Központi Izotop Bizottságnak. A Bizottság tagjait a Minisztertanács kinevezte. Ezideig két ülést tartott, melyeken a rendelkezésre bocsájtott beruházási keretet a Bizottság felosztotta az érdekeltek között. Ennek alapján az Országos Tervhivatal az egyes tárgyak rendelkezésére bocsájtotta a laboratóriumok készítéséhez és felszereléséhez szükséges összegeket. A Bizottság a költségvetési előirányzatot a Pénzügyminisztériumhoz jóváhagyás végett benyújtotta. Az ideiglenes ügyrendet a Bizottság megvitatta és annak jóváhagyását kéri.

Ezideig két ízben érkezett izotop szállítmány a Szovjetunióból. Az első szállítmányt Imre Lajos, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Fizikai-Kémiai Tanszék vezetője és Szalay Sándor, az Akadémia debreceni Fizikai Intézetének vezetője között osztották meg. A második szállítmányt jelenleg a Központi Fizikai Kutató Intézetben tárolták, melyet felhasználásra részben a KFKI-nak, részben az egyes izotop laboratóriumoknak adnak át, amint azok elkészülnek. A védekezéssel kapcsolatos teendők szabályozásán a Bizottság jelenleg dolgozik. A Bizottság munkájában meg nem oldott problémák egyike az izotopok szállításához és egyéb ellenőrzésekhez szükséges megfelelő gépkocsi beszerzése, illetve sugárvédelemre való átalakíttatása.

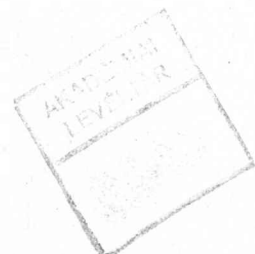
Néhány szóval foglalkozni kívánok az akadémiai kiadványok külföldi terjesztésével. Az akadémiai kiadványok az előző évekhez viszonyítva keresettebbek külföldön. Az előző években a Kultura tulzott óvatossággal rendelte meg a külföldi értékesítésre szánt példányok számát. A Kultura igazgatója kérte, hogy egy sorozatot kellene összeállítani, mely 6 műből állna és ezt a sorozatot egy külföldi céggel közös kiadásban jelentetnénk meg. A kiadás jogát nem adnánk oda külföldi cégnek, ez a mi tulajdonunk maradna és az előállítást is mi végeznénk. A könyvön feltüntetnénk, hogy a mű kiadása a nevezett külföldi céggel közös.

Az Acták terjesztésénél is javulás tapasztalható, az előfizetések száma jelenleg 2719 pld. míg az elmúlt évben pld. volt. Az Akadémia Könyvtára az egyéai címekre történő küldést csökkenteni kívánja s az így rendelkezésre álló cimanyag segítségével a Kultura az előfizetések számát növelhetné.

1955-ben megjelenő kiadványok közül a Kultura az alábbiakat rendelte meg az Akadémiai Kiadónál:

Mosonyi: Vízierőépítéstan angol és németnyelvű kiadása 2000-2000	2000
Kovács-Zsebők: Röntgenanatómia /francia/	2000
Kovács-Zsebők: Röntgenanatomische . . . /német/	3000
Greguss: Az élő nyitvatermők	3000
Erkel-Bartók zenetanulmányok	500
Szőkefalvy-Riesz: Lecons d'Analyse. . .	2000
Fekete L.: Die Syagat Schrift	300
Garas K.: Magyarországi festészet . . . /II.k./	400
Eckhardt: Francia-magyar kéziszótár	500
Ország: Magyar-angol kéziszótár	1000
Mátyás J.: Untersuchung der in den Röhrenknochen. . .	300
Környei: Hystopathologie der Symptomatologie . . .	500
Kerékgyártó: Euklideszi geometrie	400
Jancsó M.: Reticuloendothel működése	400
Beke Ö.: Mari szövegek II.	300
Banner-Korek: A péceli kultura /német/	300
Arató E.: Csehek, szlovákok, magyarok 1848-49-ben	300
Kardos T.: Renaissance tanulmányok	300
Kardos T.: Magyar humanizmus	300
Halász: Magyar-német ált.szótár	300

Az elmúlt két hónapban történt külföldi kiküldetéseinkről és a hozzánk érkezett vendégekről a következő táblázatban adok tájékoztatást. / 2.sz. melléklet./

1954. évi szeptember-októberi kiküldetések.

Szovjetunió

Tarján Imre tanulmányut
Kovács Máté, Enciklopédia szerk.munkálatok
Mátrai László "
Pach Zs.Pál tanulmányut
Detre László kongresszus
Izsák Imre "

Lengyelország

Dávid János tanulmányut
Ibronyi Tamás "
Ember Győző "
Horváth János "
Szalay Sándor kongresszus
Boros Béla "
Kettesy Aladár "
Vahl Miklós geodéziai kong.
Regőczy Emil "
Homoródi Lajos "
Ernst Jenő élettani kong.
Straub F.Brunó "

Csehszlovákia

Zorkóczy Béla kongresszus
Stelcozer Árpád tanulmányut
Györfy György "
Kerpel Frónius Ödön "
Klaniczay Tibor "
Perényi Imre "
Székely Endréné "
Fülep Ferenc Régészeti Konferencia
Lissák Kálmán tanulmányut
Stark Ervin "
Németh Endre kongresszus
Jolánkai Gyula "
Szörényi Imre élettani kong.
Szörényi Imréné "
Kovács Ödön tanulmányut

Bulgária

Angeli Lambert tanulmányut
Radnóti Aladár "
Szolnoki Lajos "
Gyenes Lajos "
Wallner Ernő "
Németh Gyula "

Románia

Csatári Dániel tanulmányut
Varga József "
Varga János "

Német Demokratikus Köztársaság

Bognár Géza lipcsei vásár
Schay Géza "
Gillemot László "
Osztrovski György NDK Tudományos Akadémia
Törő Imre "
Molnár Béla "
Gáspár László tanulmányut
Sipos István "
Kovács József "
Földi Mihály "
Oláh György "
Bárczi Gusztáv "
Manninger Rezső kongresszus
Bulla Béla tanulmányut
Szökefalvy Nagy Béla Riemann ünnepség
Alexits György "
Varga Ottó "
Rényi Alfréd Humboldt Egyetem meghívására
Fodor Gábor kongresszus
Kiss Árpád "

Olaszország

Csapó József Gyermekeparalízis Kongresszus
Ivanovics György "
Tárczy-Hornoch Antal kongresszus
Kántás Károly "
Németh Endre "

Franciaország

Barta Imre kongresszus

Belgium

Freund Mihály kongresszus
Tettamanti Károly "
Gerecs Árpád "

Svédország

Rusznák István kongresszus

Svájc

Horn Artur kongresszus
Boda Domokos "

1. sz. melléklet.

A Magyar Tudományos Akadémia intézeteinek létszáma 1954.
 június 30-án és 1954. november 5-én.

	1954	
	június 30-án	november 5-én
MTA Hivatala	294	251
Nyelvtudományi Intézet	55	49
Népzene Kut.Csoport	8	8
Irodalomtud.Dok.Közp.	21	20
Történettud. Int.	76	67
Földrajztud.Csop.	22	19
Közgazd.Dok.Közp.	29	27
Központi Fizikai Kut.Int.	385	338
Alkalmazott Matematikai Int.	63	56
Csillagvizsgáló Int.	25	22
Debreceni Fizikai Kut.Int.	-	-
Mezőgazdasági Kut.Int.	78	75
Botanikai Kutató Int., Vácrátót	46	39
Állategészségügyi Int.	35	33
Biokémiai Int.	24	24
Biológiai Kutató Int.	46	42
Közp.Orvostud.Kut.Int.	21	21
Orvostud.Dok.Közp.	28	22
Agrobiológiai Int.	36	36
Méréstechnikai Int.	80	68
Közp.Kémiai Kut.Int.	27	22
Könyvtár	69	67
	<u>1.468</u>	<u>1.306</u>
	<u>1.306</u>	

összesen ===== 162 fő

Az Oktatásügyi Minisztériumtól átvett kutatóállásokból 1954. november 1-ig 30-at kellett racionalizálni. Ezek megoszlása a következő:

I.Osztály	-	III.Osztály	2	V.Osztály	-
II. "	2	IV. "	-	VI. "	15
				VII. "	11

Külföldi vendégeink 1954 szeptember-október
hónapban.

Szovjetunióból

Szergej Szokolov,	Méréstechnikai Kongresszus
N.P.Rajevszkij	"
M.D.Guenkin	"
A.A.Zubilin	Takarmányozási Kongresszus
B.F.Szolovjov	"
N.A.Arisztov	Meteorológiai Kongresszus
A.M.Obuhov	"

Lengyelországból

B.Szmielov	geodéta	külön meghívás
B.Gawrys	"	"
I.Maleczky		Méréstechnikai Kongresszus
F.Leszek		"
T.Kopcevicz		Meteorológiai Kongresszus
V.Okotovicz		"

Csehszlovákiából

V.Kubista	biokémikus	
L.Jansley	"	
L.Burlas	zenetudós	
J. Podolak	néprajztudós	
J.Riman	biokémikus	
A.Kochanovszka		Méréstechnikai Kongresszus
M.Baimler		"
M.Rosival		"
E.Hala	vegyészmérnök	
M.Maloch	mezőgazd.	Takarmányozási Kongresszus
J.Herzig		"
L.Pavelka	gépészmérnök	
Jilek József		Meteorológiai Kongresszus

Bulgáriából

Sz.M.Sztojanov	bőrgyógyász	
D.Danilov	szemész	
J.V.Szjárov	állatorvos	
Gy.F.Gyurov	talajtán	
N.Platikanov		Takarmányozási Kongresszus
L.Krisztianiov		Meteorológiai Kongresszus

